

Politični pregled.

Zapravljanje davkov. List nemške kmetske zveze v Budveisu piše: „Od 18. julija pa do 3. novembra, ko se zopet državna zbornica zbere, torej skozi 108 dni, dobivajo poslanci vsak dan po 20 kron dijet za počitek. Poslanec je 516. En sam poslanec dobi za teh 108 dni počitnice svoto 2.160 kron. Vsi poslanci skupaj pa dobijo za ta čas grozno svoto **1 milijon 114 tisoč 560 kron**... Koliko krme za letos tako hudo prizadete kmete bi se lahko s tem denarjem nakupilo!

Vojna postava. Vojno ministerstvo je izdalo načrt postave, ki temelji na dveletni vojaški službi. V jeseni bodo pričela posvečevanja med avstrijsko in ogrsko vlado. Ker bodo Madžaroni skoraj gotovo zopet svoje bedaste nacionalne zahteve naglašali, ni upanja, da bi bila ta velepotrebna postava kmalu rešena.

Pomiloščenje? Za letošnji 18. avgust (cesarjev rojstni dan) se bode baje veliko večje pomiloščenje zgodilo nego druga leta. Pomiloštilo se bode popolnoma ali deloma razne jetnike, m. dr. tudi take, ki so zaradi žaljenja Nj. Veličanstva kaznovani. Pravne posledice se bodo jim odpravile, ki so v mladih letih napravili zločine, ki pa so se poboljšali.

Orožne vaje. Od 1. oktobra 1908 naprej se ne bode več v 11. in 12. službenem letu stoječe neaktivne deželne brambovce pod orožje poklicalo. S tem se zniža neposredno v deželno brambo norščem skupno dobo orožnih vaj za 16 tednov. Oni, ki so po dokončani službi v armadi k deželni brambe premeščeni, so orožne vaje pri deželni brambi prosti.

Jugoslovanski veleizdajalci. V glaveh vseh slovenskih, hrvaških in srbskih prenapetih buči vedno ideja o združenju vseh Jugoslovanov, ki naj bi se doseglo potom nasilne revolucije. Zdaj se je prišlo neki pravcati zaroti na sled in sicer jo je odkril neki Naslič v svoji knjižici „Finale“. Več oseb sedi že pod ključem. Bodemo videli, kaj bode preiskava dognala. Na vsak način je politika naše vlade v okupacijskem ozemlju presneto zavozena.

Prošnja krščanskim duhovnikom!

Obrčamo se še enkrat do tistih duhovnikov, kateri nimajo krščanstva le na jeziku, temveč tudi v srcih. Že v zadnji številki smo jih prosili, naj pustijo letos kmeta pri miru, naj mu ne jemljejo še tisto, kar ima revež. Eno leto bodo duhovniki vendar brez birnje izhajali, posebno ker sploh nobene postavne pravice nimajo, da bi zahtevali bernjo. Eno leto samo, gospodje Kristusovi namestniki! Držite se svetega pisma! Eno leto nikar ne nadlegujte kmeta, ki je v stoterih skrbeh in ki sam ničesar nima.

Videli smo že cele vozove naprošenega, ne, kmetom izprešenege blaga v farovže voziti. Duhovniki! To ni krščansko! Vi imate primerno plačo, ki vam jo ne vzame nobena suša! Vi plačujete le malenkostne davke! Vi nimate

izdatkov kakor kmet! Vi nimate družine, da bi morali zanjo skrbeti! To bi ne bilo nikdar krščansko, ako bi Vi sitemali lačnim, Vi bogati izkoriščali revne! Gotovo tega noben pošten duhovnik noče, da bi si sam želodec prenapolnil, kmetska deca pa bi brez kruha jokala.

Ponavljamo torej še enkrat svojo iskreno prošnjo! Tiste duhovnike pa bodemo javno omenili, kateri hočejo celo v tem težkem času kmetu kožo čez ušesa potegniti.

Krščanstvo za kmeta, — krščanstvo i za duhovnika!

Dopisi.

Razbor pri Slov. Gradcu. Župnik J. Jirohne bo, kakor se sliši, odpustke delil tistim, kateri uničijo tamošnje napredno stranko. Popolni odpustek dobijo Lenard Pačnik, toliko študirani kmet, da je v občinskih črnih bukvalah zapisan, Filip Lesnik, žnidar in žnidarčki; ti so že na okrajnih in občinskih dokladah živeli. Vsi drugi pa nepopolni odpustek.

Iz sv. Martina pod Vurtembergom. Cenjeni „Stajerc“. Daj nam tudi majhen prostorček, da Ti naznamo nekaj od naših klerikalcev — bogatašev. Tukaj v naši vasi spodnji Duplek stanuje kmet po imenu Josef Muršetz; ta majhni možaker si je pridobil precej veliko bogatstvo; na kakšen način si je pridobil, to se ve, da je uboge, marljive, pridne delavce priganjal pri delu od ranega jutra do poznega večera; kateri ni bil zjutraj zarano pri delu, ta še zajutreka ni dobil. Tukaj v vasi je tudi ena stara ženica, namreč vdova, katera je vse svoje mlade dni, dokler je zamogla delat, večidel pomagala njegovo posestvo obdelovati; zdaj pa ne more več, sedaj pa jo hoče požreti. Hodila je namreč že veliko let na njegov studenec po vodo, katero mu je z delom zaslužila; sedaj ko pa ne more več delat, ji pa račun 6 kron za vodo na leto. Torej ker uboga vdova seveda nima toliko denarja, prosila ga je, naj ji nekaj zniža pri denarju, da mu bode še nekaj pri delu pomagala; a pri tem človeku ni pomagala prošnja; izročil jo je advetniku. Drugič pa je ta uboga siročica si naprosila orača, ki ji je ajdo sejal; ker pa ta uboga siročica nima doxolj dolge njive, namreč 20 korakov, zato je ni vredno bilo pred njivo poprek orat, orala je do kraja in z živinjo po travniku tega klerikalca obračala; to pa je vsem znano, da je povsod letos suša, da malo kje trava raste, posebno pa na tem bregu ni bilo za vinar vrednosti trave; on jo je pa tudi zaradi tega tožil advetniku, da mu je mogla ta uboga vdova sedaj 20 kron 60 in plačat, namreč od 2 let za vodo in za tisto travo, ki jo ni bilo. Medtem je tudi poslal po njo, ako bi hotela to škodo poravnati, ko pa pride v njegov hram, stopil je k nje in ji je dve vroči klofuti pripeljal; poprej je bila gluha samo malo, a zdaj na tisto uho nič ne sliši. Torej priznaj nam Ti, predragi list, kako je to, v cerkvi se drži in moli kakor največji svetnik, a tukaj pa tako gluho siročico vdovo zatira. Zdaj je pa ta sirota stroške pri advetniku plačala; in ko je prišla iz Maribora domu, bila je žejna; ker si drugega pitja ni imela za kaj kupiti, šla si je

zopet na njegov studenec po vodo, tam je pa bil naslednik posestva po imenu Aloiz Paluc, izdir ji je posodo iz rok in rekel: ne boš mi hodila tu sem več po vodo! Zdaj poglej, cenj. list, kako ravnao taki bogataži z vboigimi siromaki, da mu še na stare dni vode ne privoščijo! Prihodnjic več. Več opazovalcev.

Velenje. (Požarna bramba). Dne 2. t. m. vsila se je vrtna veselica v hotelu „Rak“ pod pokroviteljstvom načelnika g. pl. Adamovicha, ktera je kar najbolj sijajno uspeła. Veselica pričela se je s koncertom znanih izvrstnih „Marburger Schrammeln“, kateri so kot 2 točko Mendelsohnov „Sommernachtstraum“ pod vodstvom g. kapelnika J. Perz izborno igrali in zato od vseh strani burno priznanje želi. Ko se to vsestransko priznanje poleže, pozdravi podnačelnik g. Eduard Rak vse navzoče goste, osobito velecnj. obitelj načelnika Adamovich, gg. grofico Mendendorff, grofa in grofico Attems, generala pl. Kloiber, polkovnika Lobinger, deželne vlade ravnatelja Dukat, obitelj državni poslanca Ježovnik, podnačelnika zveze požarnih bramb okraja Celje, J. Werbnigg v Šoštanj, kateri se je z deputacijo pož. brambe veselice udeležil, načelnika tovarniške požarne brambe na Polzeli g. Edelhofer z deputacijo, kakor tudi vse druge navzoče goste, kateri so od blizu in daleč prišli, v izbranih besedah, zahvaljujoč se jim za mnogobrojni obisk in prispevke, opominja še na skupno delovanje vseh požarnikov v prid in varstvo bližnega. Da pa tudi v gmotnem oziru blagajnik prekratko ne pride, zato poskrbele so gospodične: Lotte Ahn, Grete Fischer in Gisy Oroszlany, ktere so s prodajo cvetličnih šopkov itd. lepo svoto skupaj spravile, za kar se jim tem potom najtopleje zahvaljuje. Okoli 7. ure pričel se je v salonu živahni ples, pri katerem se je staro in mlado do jutra zabavalo. V odmorih zapeli so nam pevci požarne brambe nekaj krasnih pesni, kar je vsestransko odobravanje vzbudilo. Ločili smo se z željo da nam sl. požarna bramba čimpreje enako krasno veselico priredi. Čisti donesek, kateri je izvanredno velik, vporabi se v nabavo društvenega orodja. Torej na svidenje pri prihodnji veselici.

Iz Slovenskih gor. Sprejmite gospod urednik, par vrstic o „pobožnih“ Bolfencanih iz Slov. goric, ki se vkljub temu, da so bili svoj čas v časopisih javno osramočeni s tem, da se jim je nštetokrat po pravici očitalo zagovarjanje farskih „svinjarij“, krivično preganjanje poštenih farmanov, in njihove, na povelje župnika Ilesiča za glažek vina, piva ali frakl šnopsa — z mirno vestjo storjene krive prisage — s katerimi so marsikateremu za več stotakov škode napravili ter vnebovpijoči sodonski greh storili, prirejajo celo teatre, veselice, slavnosti in se na shodih s svojo katoliško vero, ki jo imajo samo na jeziku a ne v srcu... bahajo. Tamošnji „katoliški“ mladeniči, obiskovalci „krščansko-socialnih kurzov“ so nosili svojo — vero — tudi na „kurzov“ mladenski shod“ pri Sv. Trojici v Slov. gor. dne 5. julija t. l. na prodaj, kjer je znani Franc Krajnc iz Biša govoril. Mislite si, dragi bralci, kako so ti krščansko-socialni kurzovci izobraženi (!) Od župnika Ilesiča nahujskani in s pijačo podkupljeni prijateljski „katoliškega izobraževalnega društva“ so se na župnikove

urednik, da še gornjestaerki župniki pišejo podlistke za Vas list. Čast Vam! Ker je podlistek zadel v sršenovo gnezdo, Vas prosim, da natisnete v „Stajercu“ več prirodo pisnih spisov, iz katerih bi ljudje spoznali, da duhovnik ravno tako ne more napraviti deža, kakor ga tudi slabotno dete ne more; da nima moči, odvrniti toče, kakor je ne more odgnati kosa, katero je postavil babjevni kmet z ostrim delom proti meglam; da ne more pregnati iz vinogradov trtne uši, kakor je ne preženi tisti žegnani les, ki ga neumneži vtikajo v zemljo; da ni v stanu, obvarovati nas boleni, ker drugače bi sam pil lursko vodo, kadar je bolan, ter bi ne hodil k slavnim zdravnikom, nemškim judom i. t. d. i. t. d.

ne, za najvažnejše točke morem preskrbeti na stotine prič. Premišlujva glavne misli podlistka! Povejte mi, koliko cekmeštrov ve, kaj podpiše? Jal poznam celo take, katerim je župnik dal prazno in štemplano polo papirja v podpis. Morabit tudi veste, kaj je rekel nek imeniten ljubljanski škof o svojih fajmoštrih? Poslušajte! Rekel je približno te-le besede: „Noben kranjski župnik bi ne prišel v nebesa, če bi Bog štel za greh slabo ravnanje s cerkvenim premoženjem“.

Potem si upam trditi, da bi lahko bili na svetu že sami angelji, če bi se politikujoči duhovniki tako skrbno brigali za krščonauk kakor za razne volitve in za posvetno moč.

Povsod, kjer se prirejajo procesije za dež, se nabira tudi denar. In da hoče duhovščina, da se ji pri ti priložnosti mošnja lepo namoči, kažejo najbolj jasno besede tistega župnika, ki je letos rekel, da ne more biti za 7 kron veliko deža.

Ne bilo bi slabo, ko bi tudi Vi tiste brate, ki so Vas speljali na led, za kazen potisnili v paprika-zos. Veste kaj, pregovorite jih, naj pošljejo „Stajercu“ popravek na trditve, da se napovedujoje procesije za dež še le tedaj, ko barometer ali vremenik pokaže, da se bo vreme najbrž spremenilo. Ako so res vsegamočni in lahko zapovedujoje oblakom in vetru, zakaj ne preskribijo deža, dokler še suša ni napravila prevelike škode? Zakaj prirejajo drage procesije in odvrčajo ljudi še le po veliki škodi, ko že barometer in drugi vremeniki kažejo, da pride drugo vreme in ko to že lahko beremo v vsakem velikem časopisu? Naj razložijo „Stajercu“ ta čudež!

Gospod župnik Statinsky, midva sva gotova! Upam, da se nikdar ne bode te več tamkaj praskali, kjer Vas ne bode srbelo.

Hola, gospod urednik, zdaj pa še Vi pred mene! Ni se Vam treba bati mojega splicastega peresa. Saj ste fant iz fare in tako imeniten

urednik, da še gornjestaerki župniki pišejo podlistke za Vas list. Čast Vam! Ker je podlistek zadel v sršenovo gnezdo, Vas prosim, da natisnete v „Stajercu“ več prirodo pisnih spisov, iz katerih bi ljudje spoznali, da duhovnik ravno tako ne more napraviti deža, kakor ga tudi slabotno dete ne more; da nima moči, odvrniti toče, kakor je ne more odgnati kosa, katero je postavil babjevni kmet z ostrim delom proti meglam; da ne more pregnati iz vinogradov trtne uši, kakor je ne preženi tisti žegnani les, ki ga neumneži vtikajo v zemljo; da ni v stanu, obvarovati nas boleni, ker drugače bi sam pil lursko vodo, kadar je bolan, ter bi ne hodil k slavnim zdravnikom, nemškim judom i. t. d. i. t. d.

To vam bode potem popravo! Vam, gospod urednik, ne bo treba več veliko pisati, in tudi jaz lahko odložim svoje pero.

Pisec podlistka „Prošnja za dež“.

stroške najprej napili ter več tednov vsaki večer do polnoči pred šolo nemir delali. Neki večer pa se je cela banda pijanih mladeničev pred šolo zbrala, divjala, zvernske glasove delala in župnikovega sovražnika — nadučitelja očitno zasramovala. Dva klerikalna petelina sta celo v nadučiteljevo stanovanje kamenje metala, mu vse šipe potrla in ga skoraj ubila. Zjutraj zgodaj drugi dan po župnikovi obsodbi, so štirje neznani mladeniči, z debelimi drogi oboroženi in blizo ceste skriti, čakali na pričo, ki so iz Maribora domu šle. Slišali smo tudi, da je bila 9. avgusta t. l. v Bišu velika slavnost odkritja spominske plošče dr. Muršecu ob priliki 100-letnice njegovega rojstva. Gotovo bode vsak pameten človek rekel, da se v klerikalnem gnezdu nečistoti in hudobij, domovini krivoprišežnikov, in od tako hudobnih ljudi, ki so pred svetom dovolj osramočeni, ne more vredno obhajati slavnosti častivrednega duhovnika gospoda dr. Muršeca. Oh, ko bi vedel rajni gospod, kako žlahte in častilce ima! Sedanjemu naprednemu učitelju M., kateremu hobejo iz masčevalnosti, da noče biti — klerikalce, vso šolsko zemljišče in drevje (sadosnik) vzeti; kar je bila že od nekdanj lastnina njegovih prednikov, pa želimo obilo sreče v boju za pravico. Kaj ne, vi „farovski fjakar“ in gostilničar, nimate dovolj svojih njiv, ker po šolskih hrepenite. . . . ?

Iz Trbovelj. Dragi „Štajerc“, dolgo časa že nismo imeli kaj poslati iz Trboveljske občine, danes pa mi moje srce ne da nobenega miru, da moram Vam prelepo izobrazenost naznaniti od premordnega občinskega redarja, visoko častitega s pijanostjo oblitega „gospoda“ Janeza Uršiča. V nedeljo dne 9. avgusta zvečer je prišel Uršič ob 11. uri naznanjat policijsko uro. v gostilno gospe Rozalije Plavšak, p. d. h. „Koren“. Ko je ta pijana zgaga prestopila prag, zagledala polno sobo gostov, ki so se jako dobro zabavali. Naenkrat pa stopi k mizi okrog sedečih gostov ter prične šteti fantje eden, dva, tri, štir, vi ste pa vsi moji pocom; pa bilo jih je pa pet; cenjeni mi bralci, ne morem vam pa razodeti, kako to, da je naštel samo štir; mislim da ne zna višje šteti ali pa je bil mogoče tako pijan, da ni vedel, kaj dela; pa najbolj gotovo je, da je padel v kaki gostilni v vinsko kad. Odstranil se je iz gostilne, a prišel je precej nazaj ter pograbi fanta po imenu Dolganč, kakor lačni volk ovco ter ga vrže van iz gostilne na cesto in ga je še suval. Prišel je takoj nazaj, prijel je Albina Uleta ter ga po pasje pozdravil in zavpije nad njim: marš domov spat. Pijani Uršič lepo je izobrazen? Kaj pa da! Viktor Knez pa mu potegne fanta iz rok, ali Uršič skoči v Kneza, ta pa modra glava je hitro prijel za sabljo ker mu je dobro znano, da je ta surovež človeški mesar in da je dobro izučen v klanju, bolj kakor trboveljski šintar Klemše; drugi pa skoči k njemu in mu vzame sabljo; Uršič vzame pa samokres, mu ga nastavi na prsa; ali k sreči mu samokres ni funkcioniral; se pač pozna da je letos suha in je po hrvaškem slaba letina za fižol; patronova pa tak nima za kaj kupiti, ko je vinska kaplja draga in on ne ve, da je takšna reč za divjačino pa ne za ljudi. Eden izmed fantov pa je skočil, ga vrgel na tla in en malo pod vodom popravil. Ali na to ga je pa spreletela velika žalost in postal je bled kakor zid, saj drugače je tako zmirom rudeč kakor kuhan rak. Uršič gre pač zvečer pijan spat in pijan zopet vstane. Toraj bomo morali prositi slavni občinski odbor in gospoda župana, da se ta surovina izpodi ven iz Trbovelj, ker on ni vreden časti, da nosi sabljo. To je pač dobro, da so trboveljski fantje bolj solidni, kakor pa ta pijani policaj, ko se začne sam z fanti pretepat. Treba bo prositi Letnika, da ga bode obledel v „evangelsko“, ker Uršič je popolnoma zblaznel. Dvanajst tisoč prebivalcev trboveljske občine se bode prav močno veselilo, ako se bode ta človek odblekel iz trboveljske doline. Fantje pa pravijo, da mu bodo kupili za popotnico en hekto vina, da ja ne bo šel trezen iz trboveljske doline ali pa da bi se v kakem drugem kraju ja ne poboljšal; najboljše je, da do svoje zadnje ure obdrži to prelepo navado. Ah Uršič, jaz mislim, da te bo malo pretreslo, ko bodeš bral „Štajerca“, če se Ti zdi pa premalo, bode pa v drugem listu še boljši popis o tvoji inteligenci. Toraj za enkrat bodeš dovolj

pozdravljen, če se pa izpoveš svojih smrtnih grehov. Te bomo drugokrat pa hvalili, pa tukaj Ti ne da nobeden črnosuknež odveze, v Rim do papeža pa ne moreš, ker imaš vendar premalo beci, da si preslabo podkovan. Treba Ti pa je da se bi poboljšal, ako misliš obdržati svojo čast in da boš nosil sabljo še zanaprej, sedaj pa rabi pamet če hočeš, če ne, te bomo pa drugokrat še vse drugač obtesali, kakor smo te sedaj, pa sedaj smo te samo po hrbtu, drugokrat te pa bomo od spredej. Le pošlji nam kolekivano obljubo, da se poboljšaš če hočeš da te pustimo pri miru. O p o m b a u r e d n i š t v a. Nismo vedeli, da je ta zločinca Uršič še vedno policaj. Gospod župar Vodusek, odtranite to zvernsko človeče, da se ne zgodi zopet nesreča. Drugače bomo mi zopet boj pričeli!

Iz Polenšaka. Trebušniki petljarji z zlatimi veržicami, kateri si upajo še v tako lakotnem letu fehtariti; to se pa že vse neha, to je čez mejo! „Vera peša“! Joj kam bomo šele prišli? Bog jim razsveti pamet in daj jim vendar skoraj ljubezen do bližnega, da ne bodejo pridigarji vode in sami pili vina! Pri nas je uničila suša kakor skoraj celo Spodnjo Štajersko vse poljske pridelke, tako da mora biti res čudež, ako se bodo prerediti brez glada ljudje sebe in živino, in to še pri teh povsod visokih plačilih. In kaj še? Pri nas imamo tudi v tako mali fari 3 pogorele, kateri so bili zelo nisko zavarovani, da je celo enemu od teh pogorelo že za zavarovano svoto živine in orodja! — Zatoraj kličemo Vam: Odstopite z zlatimi veržicami in z Prenapolnjenimi trebtuhi, katerim se pravi „pokopališče piščetov“. Sramujte se fehtarije ob tako žalostnem času, prepustite to beraško palico tem trem pogorelcem, ako imate le količark usmiljenja s svojimi ovčicami. — In to naj velja za 3, 4 fare, ktere so nam znane. Ubogo izdelano ljudstvo, vzdrami se, akoravno je že skoraj nepozno, pa vendar zakličemo: ne dajmo se, ne pustimo si vleči kože čez glavo! Vam pa, vladarji na Polenšaku svetujemo še tudi: potegujte se le bolje za snago in red pri cerkvi, drugače bomo naročili iz Grada prstovoljno gasilno društvo, da odpelje smeti, ktere so po cerkvi po koteh in največ pa pod sodami za stoli! Domačine pa pustite pri miru in ne zaklepajte cerkve pred njimi! Sramota, da imamo na Polenšaku še v cerkvi toliko fovšije, zunaj cerkve pa še mnogo več. — Mežnarčka pa opozarjamo, naj se ja nikdar več ne podposti pridigarji in farane žaliti zunaj pod lipo; naj raje svoj odrampani gud špara za tiste lepe melodije, ktere z ženko sama pri peči študirata; to bomo ti že odpravili, kakor pešno večernico! Za danes imamo še potrpljenje z vami, v kratkem kaj več. Na svidenje, lepa naša domovina! Več par letnih opazovalnih rudarjev in faranov.

Iz Črešnjevca pri Slov. Bistrici. — Zadnje nedeljo obhajali smo tukaj veselo slavnost. Mladi novomašnik M. Gaberc obhajal je novo sv. mašo. Pomenljiva in vesela je ta slavnost ne bolj ker je ta g. novomašnik tretji iz Gaberčeve rodbine. Velike trume ljudstva iz domače in sosednih far povekšalo je slavnost. Spremljalo je veliko število povabljenih svatov g. novomašnika, kateri je resno stopal med materjo in očetom. Pred sv. mašo so častiti g. dekan Anton Bohak iz Slov. Bistrice dovšli primiciansko pridigo. V ganljivih prižnjenih besedah in v milo domačem glasu ter z ljubeznivim okom so razsvetili pomen, težave in dolžnosti duhovniškega stanu; izrazili so čast fari k ti svečanosti. Hvala in čast temu blagodušnemu g. dekanu! Bog jih naj ohrani mnoga, mnoga leta v krepkih močeh v korist sv. vere in v lep zgled krščanskemu ljudstvu ter v zgled duhovniškemu stanu. Ganjena so bila v ti pomenljivi pridigi srca poslušalcev. Res velika čast za rodbino in celo faro, iz ktere izvira blagi duhoven, pravi Kristusov namestnik. Po sv. opravlju pomikala se je v najlepšem redu in veselju velika truma svatov na rojstni dom g. novomašnika, tam se je zbralo drugi dan tudi večje število g. duhovnikov, kjer se je v ganljivih in pomenljivih govorih in napitnicah častne družbe razveseljevalo. Ali pri vsem je bilo vendar le nekaj pomenljivega, kar je ljudstvo občudovalo; namreč da se crkvenega spreveda ni večje število g. duhovnikov udeleževalo; bili so samo štirje. To pa je vzrok po slabem glasu znano črešnjevsko župnišče, kajti kjer se uganjajo

taki slabi, neverjetni in vendar resnični dogodki, tam ne zabaja rad moralen značaj, — in gospodje imajo prav da se takih prostorov izogibljejo; saj so pa počastili v ljubezni z obiskom g. novomašnika na njegovem domu v mnogem številu. Pri vsem pa še častiti gospodje dobro da zali g. Sušnik, kateri se sam pozdiguje kod višja oseba, ni prijatelj duhovništva, tam se zapirajo vrata duhovnikom, celo tudi še mrtvim. — Mlademu g. novomašniku pa želimo prav prisrčno jekleno zdravje, krepko delovanje po nasvetu stanovskih dolžnosti v zmislu krasne primicianske pridige č. g. dekana. Sluzilo bode v čast njemu in č. duhovništvu ter v korist sv. veri, nikar pa naj ne stopi v tir g. župnika J. Sušnika, služilo bi v lastno škodo in nečast, ter pohujšanje ljudstva. — Farovžev, kjer se trpinčijo lastne matere, ker mati ne trpi nekih razmer, — kjer se šunta in punta ljudstvo, razdira mir celo med zakonskimi, — preganjajo poštenjaki itd., itd. — treba se je izogibati, da se človek ne pohujša. Sancta Veritas.

Žihpolje. (Šmirovi privrženci na nogah.) Minuli teden je prinesel slavni koroški slovenski list „Mir“ v svoji 31. številki članek, podpisan od več Žihpoljanov, v katerem brani in zagovarja našega duhovnika pred takozvanimi napadi v „Štajercu“ od dne 5. julija ki se tičejo odpuščenega obhoda na lepo nedeljo. Torej cele 4 tedne so tuhtali in tuhtali ti farski zvitorepniki, da bi zagrnili našega gospoda Michla, a ni se jim prav dobro postecilo. Naposled so jo pa le pogruntali s tem, da so vrgli par debelih lažnivih besedi na „Štajerca“. Pišejo namreč, da so se gospod Michl držali natančno tozadnevne prepisa naše škofije in da so sedem dni prosili poprej gostilničarja, da naj ne napravi plesa na to nedeljo, ker bi sicer ne smeli ineti po postavi obhoda. Pa to je le predpis samo našega fajmoštra; ko bi bil ta predpis za našo celo škofijo, zakaj pa so drugod v sosednih farah imeli obhode, akoravno je bila muzika še na dan sv. Rešnega telesa? Povejte nam torej, vi „Šmirovci“ in pa Michl! To je postava le za našo faro, pa ne za škofijo. Dalje je tudi laž, da so gospod prosili 7 dni poprej gostilničarja, njega sploh prosili niso, ampak le rekli so po navadi, da naj ne naredi muziko; pa gospod Tomas Klampferer tega ni naredil, ker ni vaš podrepanik. Zaradi zborovanja in plesa podružnice sv. Cirila in Metoda pravi „Šmir“ dalje, da ni bil na tisto nedeljo za ples prepovedan dan in plesa niso naredili gospod Michl; saj še veselice niso aranžirali; dalje ples ni bil na sporedu veselice ampak ga je naredil gostilničar na svojo pest; saj bi ga napravil napredni gostilničar tudi na svojo pest, bi tudi ne bilo farčkov treba; ali razloček je le ta, da so g. župnik, ko je imel napredk krčmar muziko, v cerkvi razgrajali in z smrtni grehom grozili ljudem, če grejo na ples, k ušgemu, ki je pa njih privrženec so na zborovanju in ples sami šli oziroma še druge seboj peljali. Zdaj pride naš ljubi „Šmir“ zopet na obhod, pa so ga napravili na praznik sv. Petra in Pavla in pravi, zakaj pa niso tedaj prišli tisti, ki so lepo nedeljo razgrajali? Zato ker sploh na dan ni pravi čas in zato ker delate nam v nasprotno, kar bomo tudi mi, ker mi že ne vem, ali smo mi za župnika tukaj, ali on za nas tisti ki operajo našega črnuhelna, pa on ostane le črn. Zakaj pa ne naredi naš Michl nikoli tistega obhoda (Inizie) okoli cerkve, ki je bil poprej vsako nedeljo od leta do leta? Povejte nam to; ali morda je tega tudi „Štajerc“ k? Kaj ne, Michl, tega pa že ne! Ja prisluži se malo ali pa nič, kaj ne, kdo pa bo delal zastoj! Če bi pa imel za vsakokrat en desetak, pa bi ga napravil z veseljem morda še kak delavnik. Gospod Michl, ali od tega ni kakšno postajo škofiji, ker zadene tebe? Ej tiste ni, saj revez le malo prisluži pri nas, saj si ne more kakšne boljše kapljice privoščiti, ker je že tako suh, da ga slišiš od daleč, kako mu kosti škripljejo. Še nekaj moram Vam naznaniti, kar sem skoro že pozabil. V nedeljo 2. julija je postal „Štajerc“, mislim da pastirski list, ker ga je čital g. župnik na prižnici; mislim da še precej z veseljem, ker ta številka 27. ti je prikražala malo spanja; pa za to smo ti zelo hvaležni, ker si čital sam v cerkvi, da lahko vejo vsi ljudje, da smo pisali le samo resnico in pri tem ostanemo, ker

vsako reč lahko izpričamo in popravljajte in opirajte se v „Šmiru“ kakor hočete... mi se vam le v obraz smejejo, ko čitamo v „Šmiru“, kako debelo laž. Za danes pa z Bogom, prihodnjič še malo več!

Podjubej. (Zgradba teatra župnika Arnuša). Dobri organizatorični talent pa ima naš dušni pastir, to mu moramo pustiti. S pomočjo škofjskih denarjev in nafahtanih delavskih krajarjev sezidal je v kratkem času „narodni dom“. Tam bode zelo prijetno. On, mogočni, bode tam s svojimi ženkami nemoteno prebival, kakor svoj čas Johan Bockelson v Münstru. Čulo se bode tam njegov krepki bas, združen z nežnim sopranom njeve sosedinje. Pri zvokih ljubljene tamburice in sirenskega petja župnijsko žegnanih jungfrav se bodejo kmalu najzagriženejši nasprotniki stopili kot cerkveni voski in stebri napredka padli, kakor svoj čas zidovi Jerihe pred petjem Izraela. Novi Josna pa se bode kazal v svoji časti in z mačkino prijaznostjo, s katero se je vtihotali že v marsikatero nepriljubljeno srece. Varujete se pred temi ljudmi! Varujete se pred učencem vedno sovražnega jezuitizma! S plesom, teatrom in petjem hočejo mladino zapeljivati, dekleta osramotiti, delavca v staro suženstvo potisniti. Sramotno pa je, da podpirajo te črnuhe tudi akademiki, ki hočejo biti izobraženi...

Slovenski Plajberg. Čuden rekurz so napravili naši črnuhelni. Pri pretečenih volitvah so sedeli v volilni komisiji njih pristaši, našinci naprednjaki niso imeli tam nobenega vpliva. Zdaj so napravili ti modrijani proti svojemu lastnemu postopanju pritožbo. Takega pa redkokrat doživimo, da se svoji bratci sami čez sebe pri oblasti pritožujejo. Izid volitve jim dela strašne težave. Sekreter ima sicer kofar za svoje cote že pripravljene, pa se prav težko loči od mastnih piskrov.

Slov. Plajberg. 14. julija se je vršila pri nas občinska volitev, pri kateri so naprednjaki v 3. in 1. razredu zmagali. V 2. se niso volitve udeležili. Dosedanji občinski zastop, ki je klerikalni, še čaka z razpisom volitve predstojništva. Boji se, da bode moral občinsko upravo iz rok dati. Kakor se čuje, so nazadnjaki tudi rekurz vložili. Kaj neki imajo za vzrok? Zadnji dan pred volitvijo so še mežnar, Klosternjak, Müller, Fertschnig in drugi po občini od hiše do hiše agitirali, pa ni nič pomagalo. Večina davkoplačevalcev je že pravega prepričanja; saj imajo za sabo klerikalno volilno perijodo. Tajniku bodemo pa tudi po prstih potrkali. Kot uradna oseba je pri dostavljanju glasovnic od hiše do hiše hodil in volilec glasovnice izpolnjeval. Napredna zmaga ni končala samo farško nadvlado, temveč je baje tudi neko poroko onemogočila. No, ženin in nevesta sta še mlada, bodeta že počakala. Posestnica hiše, v kateri se nahaja občinska pisarna, je že tedaj, ko še ni bil stolp zgrajen, dejala: „turm smo mi zdržali, Bog daj da bi nidi pri volitvi“. Žal, pri volitvi pa so propadli. Ko je imenovana posestnica to izvedla, stale so ji takoj solze v očeh. Nekateri občinski zastopniki pa so jo potroštali: „Urša, nič ne de, že mora tako biti, le pridi k nam“. Amen!

Spodnji Rož. (Kmetске razmere). Futra botos očitno premanjkalo in prodati bojo pripravani kmeti veliko živine. Tudi žito je slabo a krompirja bo znanjkalo. Eдиноst, ne pa nacionalni prepri bode pomagala kmetu na noge! Kmetška podružnica Spodnji Rož hoče o tej stvari v kratkem poklicati za svoje člane posvetovalni zbor ter se opominjajo že zdaj posestniki, naj pridejo vsi brez izjeme!

Več naprednih sosedov.

Iz neke vasi na Koroškem. Dragi „Štajerc“, daj še meni mali prostorček, da ti naznanim v našem redu so pri nas cerkveni pevci oziroma cerkvene pevke, kako so lepo izvršeni pri takozvanem pranganju. Spreddaj gre neka zelo fina gospica, katera se pa posebno odlikuje od drugih tovarišic v tem ker je poleg svoje lepote že precej debela začela biti in daje pri tej priloznosti precej ali jako dober zgled dvema dekletoma katere so še vredne deviškega imena. Pa kaj se hoče, če pa naš mežnar tako hoče; ne vem ali so gosp. župnik tudi s tem zadovoljni? to bomo še-le videli. Ali jaz pa vem kakor vsak napredni in pametni farman da včasih takšne device, ki so prišle v drugi stan niso smele več

hodit na kor pet; ali zdaj se pač stori in dela vse po znanem klerikalnem receptu in krščanska stvar mora jenjat. Povem ti pa, ako ne jenjaš sama od cerkvenega petja izdam te prihodnjič s krajem in imenom. Opazovalec.

Odprava zemljiškega davka.

(Po „Bauer Zeitung“.)

Med kmetskimi zahtevami je pač ena najbolj opravičenih ona po odpravi zemljiškega davka in vpeljavi progresivnega dohodninskega davka. Pri splošni bedi kmetijstva je pač znamenje velike nemarnosti, ako se dogodku zemljišča najvišji davek predpisuje in sicer dostikrat dohodku, ki ga sploh ni. Kje dobite davkoplačevalca v državi, ki bi se za slabo plačano delo toliko potil kakor kmet? Poglejte različne vrste davkov, na primer hišno-cinžni davek, ki kmeta dostikrat hudo zadene in pri katerem se dostikrat mora 20% bruto ali 14% neto plačavati. Zemljiški davek se na 15 let naprej z 22% računi. Ravno tako izgleda, kakor da bi hoteli davčne postave kmeta uničiti.

Seveda, različni računari, ki ne poznajo razmer kmetovih, ti bodejo izračunili dostikrat veliki čisti dohodek, ki ga ima baje kmet. Ko bi bili ti računni tudi pravi, bi bil davek vendar krivičen. Ko bi imel kmet res čisti dohodek, stalo bi zanj bolj. Davčna postavodajca vseh dežel ne bode ednakega pokazala, da se mora 60% čistega dohodka kot davek plačati. Vsakdo, ki pozna razmere, mora priznati, da kmetškega čistega dohodka sploh ni. In potem se čudijo, da kmet propada.

Država seveda zahteva vedno višji davek od kmeta. Delavec je davka prost, ako ne zasluži čez 1.200 kron. Kmet pa, ki največ dela, mora dostikrat pri 16 urnem delavskem času od 500 K čistega dohodka 330 K davka plačati.

Z vpeljavo dohodninskega davka se je to krivico še povečalo. Ta davek je namreč skozi leta prost doklad; tisti ki ima do 6.400 K dohodka, plačuje le 11% kron davka; kmet pa, ki nima 1.200 K dohodka, plačuje od 200 do 300 K davka. Kakšne krivice se dela kmetu! Vsakdo bi moral torej nato delati, da se krivični zemljiški davek odpravi. Saj je vendar 90% kmetov zadolženih.

Kmetiski stan ne more tega več izdržati in stoji na robu propada. Raje bode kmet svoje posestvo odložil, nego da bi čakal, da ga davčni eksekutar ali upnik izprodata in uničita. Kajti kakšni konec bi bil to? Kmet bi moral kot stari, svojih moči oropani hlapec v žalostno bodočnost korakati...

Novice.

Moje kraljevstvo ni od tega sveta... „Freie Stimmen“ pišejo: Te besede Kristusove se držijo najmanjše služabniki cerkve; oni so nasprotno ravno namenjeni, da nabirajo kolikor mogoče posvetnih zakladov. To dokazuje katoliški zgodovinar Jean Bonfont, ki je izračunil, da imajo katoliške kongregacije na Francoskem sledeče svote premoženja: Asumptionisti 100 milijone frankov, Kartezijanci 40, Benediktinci 25, Oratorijanci 10, Jezuviti 5, Pavlanci 15, Lazaristi in beli očetje iz Afrike po 2, Salezijanci 14, vbogi Kapucini 2 $\frac{1}{2}$ in misijonarji od Isoudna 10 milijone frankov. Očetje neomađeževanega spočetja so v Lurdu vsako leto 5 milijone frankov čistega dobička naredili. Te velikanske svote „zaslužijo“ ti služabniki božji večidel s prodajo samo žganega snopsa, lurske vode, čudežnih svetniških slik, časnikov itd. To je zopet dokaz, da pobožni klosterski bratci na neumnost ljudstva špekulirajo in s tem najboljše kšefte delajo. Ker pa naši kmeti še niso tako bedasti, da bi se pustili svoj denar kar hitro odvzeti, hočejo klerikalci šolski čas znižati. Tako hočejo v kalnem ribariti.

Kmetiski koledar. Tudi za leto 1909 bodedo izdali „Štajerčevi kmetiski koledar“. Opozarjamo že danes nanj in prosimo prijatelje, da se ga čimprej naročijo. Dokaz izbornosti našega koledarja je dejstvo, da smo morali lansko leto dve nakladi preskrbeti. Prva naklada je bila takoj razprodana in tudi od druge ni ostalo niti 10. komadov.

Kakor lanski bode obsegal tudi letošnji lepe podučne povesti in spise, pesni, kalendarij, gospodarske članke, popolni seznamek sejmov na Štajerskem in Koroškem, poštno in brzojavne tarife ter razne druge potrebne članke. Samo da bode letošnji koledar veliko večji in bogatejši. Obsegal bode tudi mnogo prelepih slik. Ceno objavimo v eni prihodnjih števil. Prijatelji pa naj se naročijo hitro, kajti le tisti, ki se naročijo, se lahko zanesejo, da koledar tudi dobijo. Pošiljal se bode koledar po poštnem povzetju ali pa proti naprejplačilu. Nadalje opozarjamo obrtnike, trgovce, gostilničarje itd., da je inzeriranje v našem koledarju zelo uspešno. Inzerirajte tedaj! Upamo, da bodejo naši prijatelji in somišljeniki širom Štajerske in Koroške prav pridno po II. letniku „Štajerčevega kmetškega koledarja“ posegali!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Nesramne laži trosijo prvaški Plojevi privrženci po ptujskem okraju. Dokazano je, da hofrat Ploj ni ničesar za posušil prizadete kmete pridobil. Da bi se mož zdaj pred javnostjo in pred svojimi razburjenimi volilci opral, lažejo njegovi priganjaji čez napredni okrajni zastop. Za danes naj pribijemo le par stvari! Vsak pametni človek mora priznati, da bi bila prva skrb hofrata Ploja, da kaj stori in tudi kaj pridobi. Politika na stran! Ali Ploj je žalibog vsled nasilja politikujočih farjev postal poslanec za okraja Ptuj in Ormuž. Kot poslanec pa ima tudi dolžnosti in ne samo pravice. Volilci ga menda niso zato v zbornico poslali, da bi le vsak dan svojih 20 kronic služil, temveč poslali so ga, da jih tam zastopa in jim v vsakem oziru pomaga. To svojo dolžnost ni Ploj izvršil. Zdaj pa lažejo Plojevci čez okrajni zastop. Mi pa jim povemo to-le: Vkljub temu, da ni bilo to dolžnost okrajnega zastopa in zlasti načelnika g. Orniga, je ta toliko storil, da se Ploju o temu niti ne sanja. Ko bi ne bilo pridnega, hitrega dela okrajnega zastopa, njegovega načelnika Orniga in z njim v zvezi stoječih namških poslancev, bi se sploh nič ne dobilo. Kajti poslanec in hofrat Ploj je spal za pečjo... Zlasti eno hudobno laž razširjajo Plojevci. Pravi, da hočemo naprednjaki s podpornimi denarji palače in ceste graditi, kmet pa da zopet nič ne bode dobil. Na shodu v Ptuj se je sprejelo tozadevno resolucijo in 2 tisoč kmetov je ednoglasno to resolucijo sprejelo. Tudi hofrat Ploj je bil za resolucijo. Laž je, da se hoče s podpornimi denarji palače zidati. Res je pa le, da se zahteva krm o z a k m e t e ; ob enem pa se je prilo, da naj vlada že sklenjene zgradbe takoj prične, da bodejo ljudje tudi kaj zaslužili. Več zgradb bolnišnic in cest je že sklenjenih, denar je že davno dovoljen, ali delati se še ni pričelo. Zato zahtevamo, da se v tem času bede da ljudem priloznost, nekaj denarja prislužiti. To nima s podporo samo ničesar opraviti. Podpora se dovoli iz čisto drugih sredstev. Zgradbe bi se pa izvršile tudi ko bi ne bilo suše. Podpora zamore biti le ena: k r m o z a s t o n j i n p o n a j n i ž j i c e n i ! Plojevci pa niti tega nočejo. Oni bi imeli radi, da bi ljudstvo sploh nič ne dobilo, ker bi potem lažje proti naprednjakom hujskali. Sramota čez to bando, ki pusti svojega lastnega sobrata od gladu poginiti, samo da zamore politično hujskati. Ali ljudstvu se bode že oči odprlo...

Zadnji živalski sejem v Ptujju, ki je bil obenem letni sejem, pač še ni bil nikdar dosežen. Zasluga gre na vsak način županu Ornigu, ki je preskrbel, da se je udeležilo sejma dovolj kupeev. Iz zgornjega in spodnjega Avstrijskega, iz Salzburga, Češkega, Koroškega in drugih dežel so prišli kupci. Vsled tega se je tudi prigano živino večinoma prodalo in so bile tudi cene živine razmeroma visoke. Seveda, cene še niso bile take, da bi kmet s svojo prodano živino lep dobiček napravil. Ali za letošnjo nesrečno leto niso bile slabe. Za bike se je plačevalo od 48 do 52 K pri 100 kg, za vole od 56 do 64 K, za krave od 36 do 44 K in za mlado živino od 38 do 64 K. Na ptujski postaji se je odpeljalo čez 60 vagonov goveje živine; nalagalo se je živino do 10. ure po noči in tukajšnji železničarji tega še niso doživeli. Odnalo (ne po železnici) se je pa tudi okroglo 600 komadov živine. Tako lahko